

importància anglesa regle Regne Ana { Locke - política (2)
 Newton - ciència
 Pope - literatura
 Shaftesbury - moralista
 Addison - teatre
 Swift - novel·la.

hi han traductors; el gran vehicle és el francès, que publiquen i fan amimitar doctrines. Són refugiats calvinistes. Surtin amb cal per referència a Pierre Coste (n. 1668), traductor de Locke.

Holanda. En un estat de refugi. Tolerància, llibertat, riquesa, burgesia. Allí hi ha, per exemple, Spinoza, que predicava el seu pentisme ~~per~~ racionalista.

Calvinistes francesos hi cerquen exili. Sobre tot Bayle.

Holanda s'oposava a la llibertat de premsa. diaris es feien allí, com el Nouvelles de la Rep. de Letes, de Bayle, 1684

Biblioth. Universelle, de Le Clerc
histoire des ouvrages des Savants, de Beauval

B) lluita entre Antics i Moderns.

L'impuls biològic de reformes i de novetats sorgien regle XVII i s'equiva a lluita Antics i Moderns. No s'olament activitat literària, sinó recerca de noves postures històriques.

El Renaixement havia establert un quants postulats. L'erasmisme havia estat persecutat per calvinistes i luterans protestants. Sols' havia infiltrat d'hedonisme artístic i un millor coneixement dels autors clàssics. França, amb el seu esperit lògic, havia sistematitzat tot això, tant en les regles de l'art, quant en l'admiració de l'antiquitat.

Però a això que apareix l'esperit d'impietud. En el mateix del Renaixement, però ara més conscient de les seves forces. I aquest esperit s'heva contra la falsa interpretació del món clàssic, i en primer lloc, de la història. La història del regle XVII era heliològica. En preferia comparació a investigació. La polemica a la veritat.

Sunt esperit crític. 1713. LENOLET DUFRESNOY. Un volen enganyar. Mètode per a estudiar l'història. Els racionalistes eleven història s'chaucatare.

I un altre història de Roma. SAINT EVREMOND (1610-1703)

Però també s'atava història bíblica. Per cronologia. Com per encarnar narració de Bonnet i contemporanis, amb dats fixos. Neix ciència cronològica.

(3)
i compara amb dades Egipte i Xina. Es tracta de diferències de 100.000
i 1.000.000 d'any. Com per-ho anurdar, hi ha polèmica. I la polèmica
porta al pinimisme, al dubte. Així FONTEVELLE (1657-1757) conclou
que l'història és "muntatge de fàbules"

C) El coneixement de cultures estranyes.

Europa havia viscut amb univocament i solida respecte a que la seva cultura,
de rel. eclesiàstica, no podia ésser millor. El Renaixement havia des-
bat de centrar aquesta idea. Però final s. XVII els viatgers comencen a
aportar relacions, a pintar homes nous, que són examinats no ja
com a civilitats rars, com Mauberville, sinó com d'una mateixa es-
pecie. Hi han tipus característics.

L'indígena americà. On se l'observa, era ben el fill d'Adam de Noé.
Què creia? Era felicitat? En 1703 compareix sense en el Viatge del
baró de Lahontan. Conclusió: els civilitats són els bàrbars. Cal
retornar moral natural i comunisme primitiu.

El savi egipci. Bonuel havia estat a Egipte. Després s'observa tipus
d'aquest home en JOAN PAV MARANA, Conversazioni. Un solitari de la
Tebaide li explica veure mort i vida, l'elixir de la filosofia (1696).

L'Àrab. Revolucionari Mahoma. En 1708 SIMON OCKLEY nega que Oc-
cident sigui millor que Orient.

El turc i el persa. Sin espis, observadors, prudentes, burlats. El per el
turc de MARANA, troba competidor en pare de CHARDIN. D'aquell
procedeixen tots tipus del s. XVIII; d'aquest Montaigne.

El xinès. Acció jesuïtes a Xina. Interès. Lleueta soborn amb jesuïtes.
Incerta després de LA MOTHE LE BAYER. El xinès és atàrtic, ma-
terialista, felicitat i civilitat.

D) L'hebreu doxica.

Des d'edifici de Nante i lirof Revolució 1688. o' aquesta força protestant,
no ha tot catòlica. Hi ha un retrobament spirit hebreu doxe, sobretot a
perspectiva nord de França, amb centre a Holanda. Aquest non rigor pro-
dúscip nous xicims o' catòlica, i permet desenvolupament socianisme.
FAVSTO SOZZANI, nunt de Polònia socianisme que troba anhel per tot Occident.

La seva norma és Déu, la Bíblia; la consciència individual. No hi ha Església. Pisonisme → ateuisme.

Representant d'aquest moment és PIERRE BAYLE (1647-1705) ^{1670 dca a Simbra, catal.}
Natural de Foix. Protestant. En convertí i estudià jurista. Després a la
carrera. Interina Acadè de professor a Rotterdam. És de la revista Nouvelle
defensa protestantisme, combat acadèmic, aporia tota rebel·lia i heterodoxia
Ataca intromissió catòlica (H. 97) i arriba a conclusions cada vegada
de més socinians (H. 98).

Dictionnaire historique et critique. És el catàleg dels errors i vicis
humans. És la història d'un ressentit, però que atalaya les quinques reres
les consciències d'obrir la finestra sobre els pecats socials (H. 90). A una
d'antirraunals dogmes Església, però no nega Revelació divina. Va resistir.

E) Els racionalistes.

Hi entrem

A) Els llibertins → derivem de Pomponazzi i de Gassendi.
Són aristòcats, homes lliures, sense metafísica, rebels per sentit,
epicurius, arreligiosos. Gran part del seu aspecte parava als
"Epitòs of" del regne XVIII.
Claxir vers de JEAN DEHEVAULT sobre ànima (H. 111)
La figura principal és SAINT-EVREMOND

"Ocho días de vida valen más que ocho de gloria después de la muerte"

Epicuri - Mesurat, } virtuts essencials.
indiferent, }
espirme delicat }
dignificació plaer }

Cosmpelita, inhumanitat, tolerant vers l'atruer.

En, en definitiva, llibertinatge Fris infant, però que oferia
des moments 1. XVIII ← el llibertat del plaer, de la Regència
el llibertinatge que dogmatizava Voltaire.

B) Els deusats de Descartes, Malebranche i Spinoza

Aquests produïren lliura contra superstició i esclaven proclamant
el deisme. Així JOHN TOLAND, Christianity not misterious. 1705
1696

Holandès, catòlic → protestant. Viatger. Furia anticlerical. Anti-clerical protolòpic. Contra tot prejudici i superstició. (H. 135). (5)

C) La lluita contra podirís, miracles i supersticions a també d'aquesta època.

Car de Bayle y de la seva Lletre dels comets (1682). Ataca començantment universal de les generacions com a prova de certesa, i, en conseqüència, aporia ateuisme.

Car de Fontenelle contra els oracles. Home puerista, delicat, cultivador de molts gèneres literaris, nebot de Corneille. Però un analitzador a fons de la seva, un inquiet, un liberal, un pirronista. De 1686 a la seva Historie des Oracles. Hi ha exposició fàula deut d'or (147).

Distribució dels que creuen en una cosa a taula.

Contra el diable

Balthasar Bekker. El món encantat. De behooverte Werel 1690. Ataca dimonis, no és més que influència pagana en cristianisme. Nega dimonis existència en Escriptures, que ell interpreta com homes perversos o infemats.

CHRISTIAN TOMASIUS Prof. Leipzig. Zosi Partidari deut ne-humal anuyat Pufendorf. Dos ciències per a ell: Lògica i Història (precedent Hegel). Fou primer anunciar alemany per forma dels leçons. De Leipzig passà a Halle que Frederic I anava convertir Universitat. Ardent polemista en defensa acusat Louperis. No diable! Fondador Aufklärung.

D) La anemada contra la Bíblia. A mitjan segle i comença a dubtar panatges Bíblia. S' troben incongruències. Mes endavant apareix RICHARD SIMON. 1678 Historie critique du Vieux Testament. Apa Empire per la vegada paraula crítica. S' del Oratori. Home de fe, però d'una tenacitat de plom: un esprit literal. No veia espiritualitat, ni un text qual evol, i el troba plagat d'errors, una cas no diluís i altre. Alshms veu tradició supleix defecte i interpretació, i que hi ha que profeta vivien en llos Moises. Ataca a Sant Agostí perquè no sabia llegir.

Resum anterior

Per no perdre de vista el conjunt amb el detall, veiem panoràmicament examinat fins ara:

Moment d'apogeu de Lluís XIV.

Principals aspectes de la crisi:

- la transferència de cultura al Nord.
- la lleuita entre Antics i Moderns
- El coneixement de cultures estrangeres

Desenvolupament de la crisi:

- heterodoxia es recupera: Bayle
- el racionalisme augmenta
no pot haver-hi diferència neta
libertins: Saint Evremont
deistes: Toland
antimiracles: Fontenelle, Tomasius
filòlegs: SIMON
- el naturalisme
deisme: COLLINS
jur naturalistes: PUFENDORF
moralistes: SHAFTESBURY
polítics: FENELON, LOCKE
científics: NEWTON

Filosofia renouada metafísica per convertir-se guia immediata al
món.
Naturalisme d'acord raó (religiós / aut / igualtat / moral) / natural
Dret a felicitat ———— lluita enemics per a felicitat / absolutisme / republicà / guerra
Esperit crític. — Lluïre pensament. — Moral social — Pacte públic — Natur-
calisme. — Deisme — favor lluita felicitat — ciència — progrés.

Los partidarios del diet natural

(6

7) Moralisme social.

¿ profunditzar la separació entre religió i moral. això ja queda expressat en Bayle.

Això a base demostrar que si es peccador, paraula / impie, acts. / atac a manera de vint cristians - atae broades / llibertat dels ateu i pagans: Plini, Epicur, Spinozza.

Charly de
1610-
1703

Però quin moral adoptar: pagana, combatuda cristianisme? No, una moral racional, una moral psicologia del llibertinisme? Aquest pensament deriva de l'idea de que hi han "deus que son absolutament necessaris per a la conservació societat humana".

Així be' moral no és materia d'opinió opinable, sino necessitat vital, ja que consisteix en conservar humanitat. Té l'avan- tal que se no fundar-se potulat a priori, sinó que és capaç d'ésser demostrada

+ Fante de "La colmena zumbadora" (1705) de BERNARD DE MANDEVILLE. Cal el mal. cal que subintendim frau, luxe, vanitat.

+ Althores FONTENELLE explica que la felicitat existeix en la Terra, en el llibre Deu bonheur. ¿ una felicitat egoista, del tipus de Saint Svermond.

+ Però ni hi ha una altra que consisteix en renunciar "al senti- ment trágic de la vida", al prometre de la mort, a veure-ho tot amb un dia de color de rosa

Sentiment el defineix ^{comte de} SHAFTESBURY, Anthony Ashley Cooper, Educat Locke, fill ministre whig, poseïdor sòlida cultura, híic

Tont de Shaftsbury
Locke - social
Platón - ideal
Spinozza - felicitat

A letter concerning enthusiasm (1708). Cal humanity at home. cal evitar entusiasme devot, no impul geni creator.

Filosofia del good humor, contra la ~~se~~ melancolia. Deu se la bondat, no la tragedia → contra Pascal i l'esperit jan- senista i el calvinisme, etc.

Beauty and Good are one and the same. Cal ~~trab~~ ^{completar armonia} univers.

Per aquesta moral social exigeix una condició bàsica:
la tolerància.

Protesta de Leibniz en 1692 contra tolerància i acusació d'in-
tolerància fetà als catòlics. Crea que socinians, deistes i spi-
rituàlia han contribuït a popular ~~per~~ dogme que era pres con-
sentir ho tot.

Per LOCKE, 1689, escriu la famosa Epistola de Tolerància. La
tolerància apareix en la mateixa terra del Cristianisme. Sense ell
ajust no l'esplia, sembla a tots els angles i sectes. No podreu
penetrar en l'home per la força: toleren-vos i x'hi men-vos.

K) Política natural (abans ^{dogmàtica} realista-històrica)

Fenelon

La situació política francesa provoca la crítica de la vida monarquia
en Fenelon (1651-1715), qui el 1699 publica Aventures de Telemaque
Horror de Deus XIV.
Valor del poble.
Defensa del "sentiment d'humanitat".
Es refereix a l'estat de Salento, princip tractats per felicitat
poble i no engrandir territori monarquia.
Veure capítol XI del Telemaque (Hayard, p. 241)
crítica monarquia absoluta

Per a Anglaterra s'condueix i s'condueix ~~advers~~ grans
a on aduís penmalitat

Cal tenir en compte l'esperit whig, que s'va plasmar revolució 1688. Punció
intermitja entre { penitancisme: l'Anglaterra dels Sant
absolutisme-catolicisme Stuarts.

a més, les condicions d'empresa que existien determinada classe poble
ampli, beneficiaria rev. 1688 i del que era el s'adevidor. Calia donar una
sortida a aquesta classe. L'oligarquia que domina segle XVIII.

Cal dir que Holifors y Locke representen { apartament religiós per i indiferència
resultat comú contra més que lògica
pragmatitzadors i partidaris compromissos
això més en Holifors que Locke.

Halifax. (George Savile, 1st marquess of Halifax) (1633-1695) (9)

Home que intervingués afers govern.

Impièric i escèptic

dos obres bàsiques { Miscellanies ambobdues publicades pòstumes
Character of Charles II and Pol. Moral and Miscellaneous Thoughts and Reflections

nega existència principis "fundamentals" - Tothom creu que s' fundamantal el que s' ho per a ell.

No existeixen principis s' incommuni bles. De institucions humanes, canbients d' experiència ha demostrat que el millor s' govern s' h' home s' propi d' una classe dirigent, que ha de practicar compromís entre poder i llibertat, fort per mantenir pau, però liberal evitar represió.

← "això ha d' evor- dia - com el clima del país, hi ha vents que ens preocupen però que un bonen salut"

No obstant, es graciós qu' fa govern, i no govern naciós. Rei pot desaparèixer, però no poble. Això el condueix a afirmar que ni hi hi ha alguna cosa bàsica s' el "common good of mankind"

En conseqüència cal un un representatiu per tal que expressi ls aspiracions de la naciós. (No diu voluntat). Per això s' ^{absolute monarchy}

En el seu llibre New modes of sea escolleix entre { ^{commonwealth}
"la mixed monarchy"

"constitutional govern dividit en 7 parlament"

Crítica del partit polític, que considera "conspiració contra naciós"

Una de ls seves fórmules "monarchy is liked by people for the bells, the outward pomp, and there must be milk for babes, since the greater part of mankind as and ever will be included and that list"

Exacerbat patirisme i dominis mars.
Anticatólic i antipapal

atac de la tirania
(Bowler, 371)

Vida. Amic de Boyle. Tutor de Shaftesbury. 1684 exili. Retorna 1689

Visió filosòfica.

Encara que empíric, tenia tendències racionalisme i creença principis autènticament de mal i bé. No obstant, seva filosofia és insuficient per cercar compromís entre dues coses oposades a experiència

de seva aportació fonamental és la de la realitat psicològica, que subverteix la tradició i es fa històric. Això salva de caure en el deute que preveïa haver perdut. Boyle, ell i pensadors, etc.

Davant tot hom és filòsof nou { sense pedanteria
amant ciències naturals
nàutge
sent ambients realitat física.

Enria sobre temes vells i fent nous. És una conversació amb poble. És el seu propòsit: evitar paraules o termes que inclouen ignorància lector.

1690 An essay concerning human understanding. Recorrip autènticament possibilitat metafísica; en canvi, explorem ides com a formes en l'ànima de l'home. Ell mateix és comparat a fontana (no dona imatge fora del mar; però permet viatge segur)

No existeix l'a priori. No hi ha idees innates

Ansime tant rara.

Sennais a l'única cert. Amb això es reconstrueix tot.

a base reflexió

{ ni identitat
ni infinit
ni eternitat
ni le del tot o part
ni adreçat dea

Visió política.

Ides de Locke derivem

de doctrina tomista - Hooker of the laws of ecclesiastical and Polity 1680
de pacte natural - Pufendorf

Filosofia política pràctica. Inclou obra "Two treatises" a par replicar al Patriarcha de Filmer (1680), apologia govern Estuarts. 1690

1er tractat. Refutar poder solista ve d'Adam i l'herència monarquia

2. tractat. { open govern (definició en Bowle, 363)
drets propietat

d'home en estat nature és igual { adquireix propietat per treball (exemple caga)
es sotmet pacts per poder apellar

Locke (continuació)

Si premeia "tat natura etat d'Hobbes. Depens d. home racional sta "paus, bone voluntat, existència mutua i conservació" (11

Falta organització que reforci això. És la llei positiva, que permet apelar.

"L'home consent a tots altres de contribuir en política" Government by consentment. Això és el "original compact"

Poder social no pot abansar més que el de l'individu.

Lleis durables, i no decrets

Justícia independent al poder

Govem d'inspit "peace, safety and public good".

En resum

individual en propietat

individualisme polític — idea que fa deures de Hobbes. (repara estat d'individu).

així repare poder summe de política, i dona enorme força a home europeu, amb tot perill que hi ha.

Intellectual llibertat! "absolute liberty, true and just liberty, equal and impartial liberty".

Home d'inter coneix permanent medieval. In regla "deus majora" refereix sempre a un ordre social superior.

Sabine l'acusa de no haver sabut trobar superació en sistema de govern per comunitat — Hooker.
govern per individual — Hobbes. — esportista

(De) Ciència naturalNewton. Principia (1687)

Cours notable: matemàtiques i sols un instrument física
observació fet - horror teòria.

Fentelles. | no del principi als fenòmens,
| sinó del fenomen al principi.

En ríbus, omes, mateixa creïlla que

Simon	
Shaftsbury	
Locke	
Pufendorf	

Meinecke: el descobriment de que el mecanisme
celeste obedecia l'ley matemàtica feu' com una immensa
branca en profunditats universes, això esse corroborat i ntu-
ment hostilitat Engleris propi regle i anni final XVII